

Przewodniczący Rady Gminy Wielka Nieszawka

Szanowny Pan

Jacek Sreclowski

W związku z trwającymi postępowaniami administracyjnymi w sprawie budowy **telekomunikacyjnego obiektu budowlanego sieci T-Mobile Polska S.A. nr. 32878 Mała Nieszawka na działce o nr. 40/4 w Małej Nieszawce, gmina Wielka Nieszawka** od 2019 r. oraz w związku ze zbliżającym się terminem rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej (wniesionej do NSA przez T-Mobile) posiedzenie zaplanowane na dzień 17 grudnia 2024 r. Zwracam się z petycją w sprawie " **wyrażenia sprzeciwu Rady Gminy Wielka Nieszawka wobec planowanej realizacji budowy telekomunikacyjnego obiektu budowlanego w Małej Nieszawce na działce o nr. 40/4.**" w formie uchwały abym mógł przedstawić na rozprawie jednolite stanowisko naszej społeczności w tej sprawie.

UZASADNIENIE

Ja, niżej podpisany, mieszkaniec Małej Nieszawki mieszkający w sąsiedztwie działki nr.40/4 w Małej Nieszawce Gmina Wielka Nieszawka oraz obywatele działający w interesie publicznym,(zgromadzonych ponad 200 podpisów popierających sprzeciw) podyktowani troską o zdrowie każdego Polaka, wykorzystując przysługujące nam prawa, w tym prawo do ochrony życia i zdrowia, na podstawie art. 68. pkt. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, **stanowczo sprzeciwiamy się budowie telekomunikacyjnego obiektu budowlanego sieci T-Mobile Polska S.A. nr. 32878 Mała Nieszawka na działce o nr. 40/4 w Małej Nieszawce, gmina Wielka Nieszawka.**

Wyrażamy głęboką obawę o swoje zdrowie w związku z wieloletnią ekspozycją na ciągłe i niezależne od naszej woli promieniowanie elektromagnetyczne, pochodzące z anten telefonii komórkowej zlokalizowanej w bardzo niewielkiej odległości od miejsc naszego zamieszkania, których negatywne działanie zostanie zintensyfikowane poprzez planowaną budowę kolejnej stacji bazowej. Jak wykazały kontrole istniejących stacji przeprowadzone przez NIK, moce masztów telekomunikacyjnych znacznie przekraczają te, które były pierwotnie deklarowane przez inwestorów o ponad 800%, tak więc emisja promieniowania elektromagnetycznego przez nie wytwarzanego stanowi zagrożenie dla zdrowia osób mieszkających w pobliżu działających już stacji bazowych. W 2016 roku Najwyższa Izba Kontroli wydała opinię, że nadajniki telefonii komórkowej mogą być groźne dla człowieka i powinny znajdować się z dala od miejsca zamieszkania. Mogą powodować choroby nowotworowe, chorobę Alzheimera, autyzm, ADHD, poronienia, bezpłodność i przyczyniać się do śmierci. Jak wskazuje NIK, nieliczne pomiary PEM prowadzono właściwie tylko na wniosek osób prywatnych lub jednostek samorządu terytorialnego. Ekspertyzy zlecane przez inwestora nie mogą być wiarygodne, bowiem inwestor nie będzie działał przeciwko swojemu własnemu interesowi. Planowana budowa stacji bazowej ma bezpośredni negatywny wpływ na znajdujące się w pobliżu siedliska ludzkie, w tym na rodziny z małymi dziećmi i osoby starsze, które są szczególnie narażone na niekorzystne promieniowanie elektromagnetyczne z masztów telefonii komórkowej. Kto weźmie odpowiedzialność za dalsze pogarszanie się stanu zdrowia mieszkańców w bezpośrednim oddziaływaniu masztów?

W swoim piśmie z dnia 15.07.2019 sygn. DZŚ-III.050.11.2019.MO informuje Ministerstwo Środowiska „na chwilę obecną wyniki badań dotyczące zagrożeń związanych z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych na ludzi są niejednoznaczne, jednakże wskazują na istnienie pewnych zagrożeń i na ich podstawie zdecydowano m.in. o zaliczeniu częstotliwości radiowych **do grupy 2B czynników rakotwórczych** w klasyfikacji Międzynarodowego Instytutu Badań nad Rakiem. Badania naukowe wskazują potrzebę daleko idącej ostrożności przy ekspozycji na pola elektromagnetyczne, szczególnie wieloletniej lub na pola o wysokim poziomie.” Także Anthony B. Miller, wieloletni doradca Światowej Organizacji Zdrowia stwierdza, że dowody wskazujące na to, iż komunikacja bezprzewodowa jest rakotwórcza, są coraz mocniejsze i nie mogą być dłużej ignorowane. Samo przebywanie w pobliżu masztów telefonii komórkowej stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia.

Paradoksem jest, że przez naszą miejscowość przebiega światłowód, który w porównaniu do stacji bazowych telefonii komórkowej jest bardziej ekologiczny (pobór prądu przez stację bazową), estetyczniejszy niż stalowe, przytłaczające maszty telefonii komórkowej (mające wpływ na obniżenie wartości rynkowej sąsiednich nieruchomości), 10-krotnie szybszy od łączy telefonicznych oraz średnio 20-krotnie szybszy od Internetu LTE, a przede wszystkim zdecydowanie mniej szkodliwy dla człowieka. Życie w bezpiecznym środowisku jest podstawowym prawem człowieka. Tak więc w naszych domach poziom smogu elektromagnetycznego powinien być utrzymywany na

poziomie tak niskim, jak tylko możliwe. Wydawanie zezwoleń dla stacji bazowych w tak powszechnej obecnie skali, w sytuacji niepewności co do stopnia ryzyka zdrowotnego, narusza zasadę przezorności ekologicznej i może być traktowane jako eksperymentowanie na organizmach napromieniowywanych osób. Zgodnie z art. 39. Konstytucji nikt nie może być poddany eksperymentom bez dobrowolnie wyrażonej zgody. My takiej zgody nie wyrażamy i nie chcemy kolejnej stacji telefonii komórkowej w naszym otoczeniu. Raport STOA (Scientific Technology Options Assessment - organ Parlamentu Europejskiego) PE nr 297.574 pt. Fizjologiczne i środowiskowe skutki niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego zwraca uwagę, że istniejące standardy bezpieczeństwa opierają się na efektach termicznych, ignorując zupełnie efekty związane ze zbieżnością częstotliwości telefonii komórkowej z częstotliwościami wykorzystywanymi w niektórych procesach na poziomie komórkowym w ludzkim ciele. Raport STOA akcentuje też wyraźnie kwestię wpływu PEM na organizmy dzieci jako osób z grupy zwiększonego ryzyka. Organizm dziecka zdecydowanie łatwiej przyswaja energię PEM, bo inne są jego kształt głowy, grubość czaszki i właściwości elektryczne tkanek, a co najistotniejsze, układ nerwowy dziecka dopiero się rozwija i jest najbardziej podatny na promieniowanie. Dlatego też uważamy, że raport oddziaływania na środowisko i organ wydający decyzję winny brać pod uwagę zamieszkiwanie w najbliższym sąsiedztwie stacji bazowej rodzin z dziećmi, co nie zostało uwzględnione przy wydawaniu decyzji ustalającej lokalizację inwestycji celu publicznego dla inwestycji polegającej na: „budowie telekomunikacyjnego obiektu budowlanego sieci T-Mobile Polska S.A. nr. 32878 Mała Nieszawka na działce o nr. 40/4 w Małej Nieszawce, gmina Wielka Nieszawka.”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (a czyli wymagających decyzji środowiskowej) zalicza się instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz, w których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla pojedynczej anteny wynosi nie mniej niż: a) 2000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 100 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny, b) 5000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 150 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny, c) 10 000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 200 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny, d) 20 000 W – przy czym równoważną moc promieniowaną izotropowo wyznacza się dla pojedynczej anteny także w przypadku, gdy na terenie tego samego zakładu lub obiektu znajduje się realizowana lub zrealizowana inna instalacja radiokomunikacyjna, radionawigacyjna lub radiolokacyjna.

Kolejny z przywołanych przepisów stanowi, że do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się instalacje radiokomunikacyjne,

radionawigacyjne i radiolokacyjne, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 7, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300.000 MHz, w których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla pojedynczej anteny wynosi nie mniej niż:

- a) 15 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 5 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny,
- b) 100 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 20 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny,
- c) 500 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 40 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny,
- d) 1000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 70 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny,
- e) 2000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 150 m i nie mniejszej niż 100 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny,
- f) 5000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 200 m i nie mniejszej niż 150 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny,
- g) 10 000 W, a miejsca dostępne dla ludności znajdują się w odległości nie większej niż 300 m i nie mniejszej niż 200 m od środka elektrycznego, w osi głównej wiązki promieniowania tej anteny-przy czym równoważną moc promieniowaną izotropowo wyznacza się dla pojedynczej anteny także w przypadku, gdy na terenie tego samego zakładu lub obiektu znajduje się realizowana lub zrealizowana inna instalacja radiokomunikacyjna, radionawigacyjna lub radiolokacyjna.

Podkreślenia wymaga, że w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego ugruntowany jest pogląd, który podziela także Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że wykładnia systemowa § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. prowadzi do wniosku, iż celem ustawodawcy było wskazanie inwestycji, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko, co oznacza, że rolą organów jest ustalenie, w jaki sposób inwestycja (a nie poszczególne anteny), wpłynie na środowisko. Dla oceny oddziaływania inwestycji na środowisko istotne znaczenie może mieć wyjaśnienie kwestii, czy moc anten planowanych do zainstalowania w ramach zamierzonego przedsięwzięcia nie kumuluje się wzajemnie lub z innymi urządzeniami wytwarzającymi pole elektromagnetyczne. Stosownie bowiem do § 3 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia, do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia nieosiągające progów określonych w

ust. 1, jeżeli po zsumowaniu parametrów charakteryzujących to przedsięwzięcie z parametrami realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia tego samego rodzaju znajdującego się na terenie jednego zakładu lub obiektu osiągną progi określone w ust. 1. Przepis ten jednoznacznie przewiduje sumowanie parametrów przedsięwzięcia, którego dotyczy postępowanie administracyjne. Dla poczynienia prawidłowych ustaleń dotyczących oddziaływania inwestycji na środowisko niezbędne jest zatem określenie nie tylko mocy poszczególnych anten, ale i rozważenie ewentualnego nakładania się (nachodzenia) wiązek promieniowania emitowanych przez poszczególne anteny. Nie można bowiem wykluczyć, że ewentualne nakładanie lub nachodzenie się wiązek spowoduje, iż moc promieniowania znacznie przekroczy wielkości dopuszczalne.

Odmienna interpretacja § 3 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia prowadziła do możliwości obejścia prawa przez potencjalnych inwestorów, co z pewnością nie było intencją ustawodawcy. Przyjęcie bowiem, że dla ustalenia, czy przedsięwzięcie oddziałuje potencjalnie znacząco na środowisko, niezbędne jest ustalenie mocy promieniowania jedynie pojedynczej anteny może doprowadzić do planowania takich przedsięwzięć, które składać się będą z kilku a nawet kilkunastu anten, z których każda posiadać będzie moc promieniowania niewpływającą ujemnie na środowisko, zaś po przecięciu z inną, co najmniej na linii nakładania się lub przecinania, stworzy moc znacznie przekraczającą wartości dopuszczalne. Z tych względów niezbędne jest dla prawidłowej oceny, czy dana inwestycja może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dokładne określenie parametrów zarówno poszczególnych anten, jak i całego przedsięwzięcia. (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 czerwca 2015 r. sygn. II OSK 2706/13, z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt II OSK 139/14, z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt II OSK 1839/16 czy też z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt I OSK 708/15, z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt II OSK 3083/15 – dostępne na stronie www.orzeczenia.nsa.gov.pl). Zaznaczyć przy tym należy, że w orzecznictwie sądów administracyjnych ukształtował się pogląd, który Sąd w składzie orzekającym w niniejszej sprawie podziela, iż przez oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko należy rozumieć oddziaływanie takich pól zarówno na tereny, na których istnieje legalnie wzniesiona zabudowa z przeznaczeniem na pobyt ludzi, jak i na tereny, na których taka zabudowa może być wznoszona zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym. Negatywne oddziaływanie pola elektromagnetycznego występującego w przestrzeni nad gruntem, nie może naruszać granic cudzej nieruchomości. Pionowy zasięg własności gruntowej może ograniczać jedynie porządek prawny, w tym przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i dotyczące ochrony środowiska (wyrok WSA w Gliwicach z dnia 20 kwietnia 2012 r., II SA/Gl 672/11, LEX nr 1420400).

Definicję pojęcia "miejsca dostępne dla ludności" zawiera art. 124 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z jego treścią przez miejsca dostępne dla ludności rozumie się wszelkie miejsca, z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego. Oznacza to, zdaniem Sądu, że prawidłowe ustalenia w powyższym zakresie winny obejmować (po prawidłowym ustaleniu zasięgu oddziaływania wiązek promieniowania) również

stwierdzenie, czy na terenie, na który będzie oddziaływać planowane zamierzenie znajduje się zabudowa, jeżeli tak to jaka, a także, czy dla działek znajdujących się w tym obszarze wydano decyzje o warunkach zabudowy. Dopiero bowiem odniesienie prawidłowo określonego zasięgu oddziaływania inwestycji do znajdującej się w nim zabudowy (zarówno istniejącej, jak i tej, która w oparciu o wydane decyzje o warunkach zabudowy może powstać) pozwoli na wiarygodne określenie, czy przed wydaniem decyzji lokalizacyjnej niezbędne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. W dokumentacji przedkładanej Staroście na etapie procedury wydawania pozwolenia na budowę należy uwzględnić zjawisko superpozycji – sumowania pól elektromagnetycznych.

Wynika to z zapisów zawartych w art. 5 ustawy Prawo budowlane. Art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) który stanowi, iż obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając spełnienie wymagań podstawowych dotyczących m.in. odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska. A zatem podczas stacji bazowej, należy uwzględnić wszelkie warunki, w tym także zjawisko sumowania (superpozycji) pól elektromagnetycznych, w tym także poziomów pól, które są skutkiem działania instalacji innych niż projektowana. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że w orzecznictwie sądów administracyjnych ukształtował się pogląd, iż przez oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko należy rozumieć oddziaływanie takich pól zarówno na tereny, na których istnieje legalnie wzniesiona zabudowa z przeznaczeniem na pobyt ludzi, jak i na tereny, na których taka zabudowa może być wznoszona zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym. Negatywne oddziaływanie pola elektromagnetycznego występującego w przestrzeni nad gruntem, nie może naruszać granic cudzej nieruchomości. Pionowy zasięg własności gruntowej może ograniczać jedynie porządek prawny, w tym przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i dotyczące ochrony środowiska (wyrok WSA w Szczecinie z dnia 30 sierpnia 2018 r., II SA/Sz 467/18). Oznacza to, że przedkładana na powyższym etapie analiza oprócz zjawiska superpozycji pól elektromagnetycznych winna obejmować również definicje miejsc dostępnych dla ludności, wynikające z orzecznictwa sądowo-administracyjnego. Pomijając fakt braku jakichkolwiek konsultacji społecznych. Niepewność co do skutków zdrowotnych potwierdził także Główny Inspektor Sanitarny w orzeczeniu GIS-HŚr-NZ/029-R6-1-EM/04 z 15.11.2004: „nie znaleziono ostatecznej odpowiedzi na pytanie, jaki poziom ekspozycji można przyjąć za całkowicie bezpieczny.” Chcemy zwrócić także uwagę na przegląd badań wykonany przez zespół Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi (A. Bortkiewicz. Stacje bazowe telefonii komórkowej a subiektywne dolegliwości mieszkańców - przegląd badań. Medycyna Pracy 2004; 55 (4); 345-351). Opisuje on występujące u mieszkańców okolic stacji bazowych różnego rodzaju dolegliwości. Dotyczą one głównie układu krążenia, ale także kłopotów ze snem, drażliwości, depresji, zaburzeń widzenia, trudności z koncentracją uwagi, nudności, utraty apetytu,

zawrotów i bólów głowy. Występuje ścisły związek między występowaniem poszczególnych symptomów a poziomem ekspozycji i odległością od stacji bazowej. Częstość występowania dolegliwości zdrowotnych wskazywała na istotną zależność od poziomu ekspozycji, mimo że poziom ten był niski i nie przekraczał dopuszczalnych norm.

Stosowanie zasady przezorności w stosunku do łączności bezprzewodowej przyświecało też konferencji w Benevento. W 2006 r. podjęto tam uchwałę, w której stwierdza się, że zgromadzona jest znaczna ilość dowodów wskazujących na negatywny wpływ pola elektromagnetycznego na zdrowie człowieka mimo zachowania obowiązujących norm oraz że obecne źródła finansowania badań wpływają na nieobiektywną analizę i interpretację rezultatów. Rezolucja ta wskazuje również na konieczność ochrony osób szczególnie wrażliwych na PEM oraz tworzenia stref "wyciszonych", o niskim poziomie smogu elektromagnetycznego. W sytuacji, kiedy wiele dowodów naukowych niezbicie wskazuje na szkodliwość PEM, niezbędne jest stosowanie zasady przezorności ekologicznej i dogłębna analiza wpływu inwestycji polegającej na budowie stacji bazowej na środowisko życia człowieka.

Gwarancji bezpieczeństwa ekologicznego nie powinno stanowić jedynie kryterium dostępności ludzi do stref ponadnormatywnych. PEM przenikając przez ściany i mury naszych domów naświetlają nas w sposób ciągły, czy sobie tego życzymy, czy nie, czyniąc nas przewlekłe chorymi. Kolejna stacja bazowa w gminie, zdecydowanie zaburzy ład przestrzenny i przyczyni się do degradacji walorów krajobrazowych naszej gminy przy znikomym znaczeniu dla interesu publicznego (art. 1 ust. 2 pkt 1, 2 i 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Okoliczne działki znacznie stracą na wartości. Uważamy, że absurdalna jest aktualna sytuacja prawna, według której sam inwestor orzeka o tym, czy jego przedsięwzięcie należy zaliczyć do tych «mogących zawsze lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.» Oczywiście wydaje się fakt, że inwestor zawsze będzie bronił swoich interesów a nie rzetelnie stanowiąc w kwestii, która może mieć negatywne konsekwencje dla jego korzyści finansowych. Chcemy jednocześnie nadmienić że zgodnie z Art. 144. Zakazanie immisji właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.

Z uwagi na powyższe należy podnieść, iż przedmiotowa inwestycja i związane z nią ewentualne niedogodności, których doświadczymy, należy zakwalifikować do immisji pośrednich. Stacja bazowa telefonii komórkowej będzie powodowała nadmierne zacinienie działek oraz instalacji fotowoltaicznych zainstalowanych na budynkach. W przypadku niedozwolonej immisji (bezprawnej w świetle art. 144 K.c.) przysługiwało będzie przeciwko właścicielowi działki roszczenie negatoryjne (art. 222 § 2 w zw. z art. 144 K.c.). Zgodnie z art. 222 § 2 K.c. „Przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą,

przystępuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń". W nawiązaniu do powyższego wzywamy Radę Gminy Wielka Nieszawka do podjęcia jedynie słusznych działań mających na celu ochronę życia i zdrowia mieszkańców Małej Nieszawki sąsiadujących z działką 29/14 w gminie Wielka Nieszawka. Uczynić to można tylko poprzez wydanie opinii odmownej w sprawie budowy kolejnej stacji bazowej telefonii komórkowej. Prosimy o zapoznanie się z dowodami naukowymi dotyczącymi szkodliwości PEM, a także z wyrokiem Sygn. Akt II SA/Bd 1144/20. Wśród osób, które podpisały sprzeciw jest także bardzo duża liczba tych, które zaufały Wójtowi oraz Radnym, głosowały na nich i będą pamiętać przy następnych wyborach jeżeli okaże się, że Wójt i Radni zamiast stać za ludźmi i wyborcami w swojej gminie, stoją za wielką korporacją dla której my i nasze zdrowie się nie liczy ponieważ dla nich liczą się jedynie zyski.

